

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Felelős szerkesztő:

Főszerkesztő:

Főmunkatársak:

Előfizetési árak:

Kiadó: ifj. **Wagner Antal**
könyvkereskedő.

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Dr. Reich Aladár
ország. képvis.

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.

Szózat a magyar nemzethez!

Egy hosszú küzdelmekben és rázkódtatásokban gazdag, de kétségtelen eredményekkel teljes időszakra tekintünk vissza, amidőn erős hittel hozzátok fordulunk a hazafiság és hűség kiapadhatlan forrásához: a magyar nemzethez!

Bizalommal és nyugodtan terjesztjük ítéletek elé elhatározásunkat, mert tudjuk, hogy a magyar nép ítélőképességének tisztaságát, gondolkodás-világának nemességét, érzéseinek melegét nem tudja megközelíteni se a ráfogás szava, se a rágalom sara.

A függetlenségi és 48-as párt kitűzte a harc kezdetén annak céljait és kitartó küzdelmünk az ország nagy közvéleményét meggyőzte arról, hogy a küzdelem a nemzet nevében folyik; célja hazafias; és önzetlen megvalósulása nemzeti közóhaj.

Hittük és reméltük, hogy az egységesen megnyilatkozó nemzeti akarat nem marad hatás nélkül a kormánypártra sem és nem fogjuk nélkülözni az támogató együttműködésüket akkor, amidőn a nemzeti követelmények megvalósításáért rendíthetetlen küzdelmet folytattunk. Feltevésünkben csalódtunk, és most már tisztán láthatja a nemzet, hogy az 1867-iki alapon a nemzeti előhaladás útját biztosítani teljes lehetetlenség!

A kormánypártnak egyöntetű ellenállása idézte elő azt, hogy mindazt, amiért küzdöttünk, ezuttal elérni nem sikerült. Hosszú, fáradtságos munkák nyomán nincs még meg a teljes siker áldása. De hogy ez így történt, az nem a mi kietartásunk hiányának, akaratunk gyengeségének rovandó fel: hanem annak, hogy a viszonyok és közbejött események akként alakultak, hogy ezek nyomása alatt ma nincs még meg a lehetősége annak, hogy a magyar vezényleti nyelv ezidőszert a hadseregben tényleg életbeléptethető legyen.

Mélyen sajnáljuk, hogy ez a helyzet előállt. De nem rajtunk mullott a dolog.

Mert akkor, amidőn a jelenlegi országgyűlés nagy többsége — szemben a választóközönségnek oly fényesen megnyilatkozott akaratával, oly programot fogadott el, amely a magyar vezényleti nyelvnek megvalósítását nem kívánja; akkor, amidőn a törvényhozás másik tényezője, a koronás király a nemzetet vérig sértő formában már előre kijelentette, hogy ily irányú törekvések beleegyezésére nem számíthatnak: akkor — e két körülmény kihatásaként — további küzdelmeink elé oly elháríthatatlan akadályok gördültek, amelyeket előre nem tudhattunk és amelyek most békés eszközökkel segíteni nem állott hatalmunkban és módunkban.

Szégyenletes leírni, de tény, hogy a magyar képviselőház többsége, a kormánypárt kimondotta, hogy neki nem kell a magyar vezényleti nyelv. Isten és emberek előtt terheli tehát a felelősség azért, hogy elmulasztott felhasználni egy történelmi pillanatot, amidőn hozzánk, a küzdők csoportjához állva azt a fegyvert szegezhetjük volna a bármily magas helyről eredő nyomással szembe, hogy a magyar hadseregben a magyar nyelv érvényesülését az egész magyar nemzet egy szívvel és egy lélekkel követeli. Ha ezt a többség megteszi, hisszük — a magyar nemzet egyöntetű akaratát előtt meghajolt volna a koronás király is, aki alkotmányos uralkodó és törvényeink szentségére megesküdött.

A többség azonban ezt nem tette meg. De sőt azzal, hogy határozatilag kimondotta, hogy a magyar nyelv érvényesítését nem kívánja, ezzel az uralkodót olyan helyzetbe hozta, hogy a parlamenti többség akaratára támaszkodva tagadhatja meg nemzetünk jogát.

Ilyen előzmények után tovább is a rendkívüli eszközökkel, az obstrukció fegyvereivel élni céltalannak látszott és a higgadt megfontolás, a bekövetkező események bizonytalansága azt sugalta nekünk, hogy vegyük fel a küzdelem rendes eszközeit és az alkotmányos élet egész vonalán — szóval és tollal vivjük továbbra is rendíthetetlen kitartással azt a nemes harcot, amelynek eredménye az, hogy egy-egy lépéssel mindig közelebb jutunk a mindnyájunk által oly forrón óhajtott cél felé: a haza függetlenségéhez.

És ép ezért ámitó az, aki azt mondja, hogy a harc, melyet vívtunk, eredmény nélkül való. Az idő fogja megmutatni, hogy nekünk van igazunk.

A mi küzdelmünk megtermékenyítette a magyar közélet talaját. Nyugodt lélekkel számolunk be fáradtságos munkánk eredményeiről! Mindaz, amit kivívtunk, nem pusztán a függ. és 48-as párt javára szól, közkinccs az, amelyet a nemzet egésze számára szereztünk meg és amelyben egyformán osztozódik az ország minden egyes polgára!

A katonai hatalom támadását diadalmasan visszavertük! A kormány, amely több ujoncot, tehát vérben és pénzben több adót követelt ettől a szegénység terhe alatt különben is roskadozó nemzetől, megbukott. A katonai mindenhatóság megtestesítője, Fejérváry báró visszavonult a küzdőtérrel és lovagiasan bevallotta, hogy elvesztette a csatát!

Chlopyban a császár hadseregéhez kiáltványt intézett, amelyben tudtul adja, hogy a hadsereg vezényleti nyelvének megállapítása az ő korlátlan fejedelmi joga, amelyhez a »néptörzsnek« nincs semmi köze és egyuttal kijelentette, hogy e jogához nyúlni nem enged soha, és érintetlenül fogja átruházni örököseire!

Ezzel szemben — harcunk eredményeként — Magyarország miniszterelnöke kijelentette és a magyar képviselőház határozatilag fogja kimondani, hogy minden jognak forrása a nemzeti akarat és így a hadsereg vezérleti és vezényleti nyelvének meghatározási joga is a magyar törvényhozást illeti meg s ezzel kimondatott az, hogy e jogunkkal bármely pillanatban élhetünk, amidőn a nemzet olyan képviselőket küld az ország gyűlésébe, akik a jogot valósággá, ténynyé kívánják átválttatni.

A korona is hallgatag hozzájárult a felfogás megerősítéséhez és így önmaga sietett beheggeszteni azt a sebet, amelyet a nemzet testén hűtlen tanácsadók és rosszakaratú besugók durva kézzel ütöttek.

Harcunk eredménye az is: hogy idegenbe szakadt véreink, a magyar tisztok vissza fogtak helyezettetni hazájok területére!

A katonai nevelő iskolákban a tantárgyak javarészt magyar tisztok magyarul fogják tanítani s így e réven reménységünk van fokról-fokra oly irányban haladhatni, hogy az ekként nevelt tiszt-statis nem lesz a magyar nemzeti állammal szemben idegen, de sőt ellenkezőleg a mi nemzeti törekvéseinknek hűséges támogatója leend!

Szóval a hadsereg körében is leraktuk az épület alapfalait! Hogy a megkezdett munka milyen idő alatt és milyen hatalmas arányokban legyen majd befejezhető: az tisztán te rajtad, a te akaratod nyilvánításán áll magyar nemzetünk! Ép ez okból módot kívántunk tehát arra is nyújtani, hogy a nemzeti akarat megnyilvánulása a lehetőség határain belül tisztábban és szabadabban történhessék meg. E célból kivívtuk azt, hogy a választói jog kiterjesztése, a census leszállítása, a községenkénti szavazás és a kerületek új — a magyar nemzeti élet fejlődésére kedvezőbb — beosztása a kormány által biztosított!

Jogot szereztünk a jogtalanoknak! De emellett a mindennapi élet, a kenyér gondjairól sem feledkeztünk meg. A kormány — követelesünkre — kötelező ígéretet tett, — hogy több más hasznos dolgot ne is említsünk — arra nézve, hogy az állampolgárok azon egy bizonyos, később megállapítandó jövedelmük után, mely megélhetésükre nélkülözhetetlenül szükséges, adómentességet nyerjenek és egyébként is a jelenlegi, igazságtalan és méltánytalan alapokon nyugvó adózás helyett a fokozatos adózási rendszer léptetessék életbe. — Ennyi az, amivel küzdelmünk eddigi eredménykép beszámolhatunk! Jól tudjuk, hogy nincs meg minden, amiért küzdöttünk. Bizonytalan feladatokra, kétséges kísérletekre nem lehetett vállalkozni! A magánember kockáztathatja vagyonát, becsületét és életét, de a haza sorsa nem oly sajátunk, amelylyel szabadon rendelkezhetnénk!

A haza sorsának minden kockázaton felül kell állania! Nem kívánjuk tehát az események fonálát azon utra terelni, hogy a házszabályok erőszakos magyarázása és durva megsértésével — amelyet most, ezuttal visszavertünk — olyan dolgok következhesse be, amelyekre később, majd még nehezebb időkben, egy hazafiatlan célokat szolgáló kormány hivatkozhassék és leronthassa e réven nemzeti szabadságunknak eddig még érintetlen utolsó védbástyáját is!

Nem folytathattuk a közgazdasági életünkre súlyosan nehezedő obstrukciót tovább már csak azért sem, mert nem kívántunk a felelősség súlyában osztakozni, azért, hogy sok ezer és ezer ember kénytelen lesz odahagyni megszokott munkakörét és családjuk télvíz idején kenyérkereső nélkül marad azon okból, mert az államgépezet kereke megakadt és így a rendes sorozást megtartani nem lehetett!

Mi azt hisszük, hogy azzal, amit állami életünk több ágában ezuttal kivívtunk, megvetettük ezen a téren is a magyar nemzeti állam kiépülhetésének alapköveit. Rajtatok áll, hogy munkánk ne maradjon félbe!

Ha elkövetkezik a perc, amidőn dönteni kell majd a választási urnáknál a nemzet jövő sorsa felett: legyetek ott és sorakozzatok egy szívvel, egy lélekkel a mi zászlónk alá; amellé a párt mellé, amelyet semiféle más érdek nem vezet a világon, mint pusztán és kizárólag a haza függetlenségének magasztos gondolata!

Mi felemelt fővel, a hiven teljesített kötelesség öntudatával nyugodtan várjuk: itéljete!

Kelt az országos függetlenségi és 48-as párt értekezletén, Budapesten, 1903. december hó 12-én.

Dr. Mezőssy Béla,
előadó.

Kossuth Ferenc,
pártelnök.

Oszttrák szemtelenkedés.

„A kamarilla bécsi csontkamrájából ismét sorvasztó szél fúj felénk, mely megdermeszti idegeinket!” . . .

Az „előkelő idegen” már megint nyilatkozik. És valahányszor ezt cselekszi Körber miniszterelnök, fölforrálja a magyar emberben a vért. Mert olyan már ennek az oszttráknak a természete, hogy lehetetlen a száját kinyitni mikor magyar ügyekről szól, hogy ne essen neki a magyarnak és ne sértse vérig önérzetünket.

Nem elég nekünk a magunk baja, — még minduntalan abban is főjünk a fejünk, hogy miképen tromfoljuk vissza ezt a tipikus oszttrák intrikust, a mikor időről-időre előre kieszelt és megrendelt interpellációkra adott válaszaiban lekicsinyli és semmibe veszi a magyar állam souverénitását és nem akarja elismerni és respektálni, hogy mi nemzet vagyunk, — alkotmányos, ezer éves multtal bíró nemzet, nem pedig oszttrák provincia, „mit landessprache”.

Körber és Windisgrätz ismét kirohantást tettek az oszttrák főrendiházban a Herrenhausban és szőnyegre hozták a magyar belpolitika legutóbbi eseményeit, azzal a világos célzattal, hogy egyrészt cáfolják a Kossuth-párt jogfentartást kimondó határozatát, másrészt dezavualják Tisza Istvánt, a magyar miniszterelnököt, aki kormányelnök nyilatkozattal elismerte annak a határozatnak közjogi törvényességét. Tette pedig ezt Tisza István a korona nevében, annak előzetes tudatával, beleegyezésével, kijelentvén, hogy a magyar közjog forrása a nemzet törvényhozása, vagyis a korona és az országgyűlés együttes akarata.

Ez alkotmányunk fundamentuma, mely ezer évnek sziklavárán áll. — melyért annyi vér folyt, — amelyet még a magyar koronás királynak sem volt soha esze ágában sem kétségbe vonni.

És Körber, ez a fífikus, ravasz, álnok oszttrák kormányelnök hallatlan merészséggel, hogy ne mondjuk szemtelenkedés-

sel, — a Herrenhaus üdvivalgása mellett nemcsak hogy lekicsinyli nemzeti jogainkat, de közjogi alaptételünket egyenesen letagadja.

A magyar felségjog, legyen az a koronáé, avagy a nemzeté — a magyar törvényhozásban és a magyar alkotmányban gyökerezik. Körber akként formulázta e tételt, tagadván azt, hogy a magyar nemzetnek joga volna a törvényhozás másik faktorának a koronának hozzájárulása nélkül változtatnia a mai alaptörvényén, a kiegyezési javaslaton. Itt a perfidia. Olyat tagad, amit mi sosem állítottunk, és ennek kapcsán impertinensül tiltakozik oly hatalom ellen, melynek gyakorlását mi egyoldalulag sosem vindikáltuk magunknak.

Teszi pedig ezt immár harmadszor. Első ízben kormányelnököt buktatott nálunk, — másodsor már fricskát kapott, mikor „előkelő idegen” lett belőle, — most harmadízben már furkos bottal kell a fejéből kivenni ennek a kamarilla expoziturának az agyrémét, hogy ne nyugtalanítsa folyvást a békére vágyó „nációt” — mint ahogy bennünket elnevezett.

Mert mégis csak hallatlan az, hogy a külfölddel szemben, mi olyan nációként tűnjünk föl, a melyeknek minduntalan a körmére kell nézni, nehogy valami turpisággal elsinkófázzon egyetmást az alkotmányos közös jogokból. Mert végre is bajos föltenni egy oszttrák kormányelnökről, hogy ne tudná megérteni, mi a tartalma egy közjogi formulának. Hogy megérteni képes, az kétségtelen. és ha mégis olyat magyaráz abba és utasít vissza ami abban benne nincs, akkor viselkedése, politikája perfid.

Ezek után pedig valóban szükség van arra, hogy lehulljanak a politikai pártkeretek, — egyesüljenek egy nemzetté, egy testté a pártok, és helyt álljanak Tisza István mellett, aki a magyar országgyűlésen k e l l ő e r é-

lyességgel utasította vissza ezt a hallatlan vakmerőséget. És ne csak a fővárosi — de a vidéki sajtó is kell, hogy állást foglaljon a nemzeti jogokat veszélyeztető támadás ellen, — hogy ne csak a főváros, de az egész nemzet fedezze úgy a központban, mint a periferiákon a magyar kormány helyes álláspontját: mely visszaveri az oszttrák jogtalan beavatkozást, — és a mely a nemzet jogaiból nem enged egy hajszálnyit sem.

A meddig azt látjuk, hogy a nemzeti érdekek képvisellete ily kezekbe van letéve, — addig támogatni hazafiúi kötelesség. — Midőn a kamarilla exponeisei oly visszautasításban és megleckéztetésben részesülnek, mint a hogy a magyar parlamentben Körbernek és társainak kijutott, — akkor a nemzetnek egygyé kell forni a közös védelemben, hogy egyszer és mindenkorra vége vetessék az oszttrák centralisztikus törekvéseknek, — mely hazánk és alkotmányunk sirját akarja megásni.

Vissza az oszttrák szemtelenkedéssel!

Munkásegylet.

A bajai munkásoknak egy régi vágya ment teljesedésbe vasárnap. Ekkor alakították ugyanis meg a bajai „Általános Ipari Munkás Önképző Egyletet.” Még a nyár folyamán indították meg a mozgalmat és ekkor fel is terjesztették a belügyminiszterhez az alapszabályokat. Most, hogy a miniszter az alapszabályokat ellátta a jóváhagyó záradékkal, egybehívta az ideiglenes vezetőség az alakuló közgyűlést.

Az alakuló közgyűlés vasárnap volt a „Bárány Szálloda” nagytermében.

Délutáni 3 órakor százakra menő közönség jelenlétében Pock Nándor ideiglenes elnök megnyitotta az alakuló közgyűlést, és bejelentette, hogy az ideiglenes tisztikar leköszön. Vargha Antal korelnök ajánlja elnöknek Pock Nándort. Megválasztották. A tisztikar a követke-

TÁRCA.

Eskü.

— Néprege. —

Irtá: **Palatinus József.**

Valamikor messze, valamikor régen, mesélték ezt nékem holdvilágos, csillagfényes éjben. Lent a faluvégen, kerek malom alján, így szólott a rege szép leányok ajkán . . .

Irtak pedig vala az Urnak születése után 1529. évet. Rettenetes napokat élt vala ekkor az ország. A Kárpátok büszke hármas bérceitől le az Adria kéklő tükréig, végig a délibábos rónán, folyók mentén, mindenütt pusztulást látott a szem, ha körültekinte. Temető vala a hon, s rajta minden domb sirhalom. Pártos viszály dulta a szegény hazát, és tépdeste darabokra egykor három tengermosta hatalmas Hunniát. Dunántult a hitszegő német, Erdély bércéit a félelmetes ozmán uralta, szegény magyarnak önön hazájában megtört volt hatalma. Csak a Tisza-Duna délibábos völgyét lakta vala még az istenverte nép.

És ez az áldatlan állapot Mohács óta tartott. Már három hosszú éven át nem látott vala a magyar nép fényes, kék eget, csak folyton borut, s fölötte rémes halálként át és átsu-

hanó gyászos felleget. És csak reménye se volt vala, hogy egyhamar kitisztul égboltja.

A tengervéráztatta föld ismét csak honfivérre szomjuhozott.

A Dunántul királyának választá meg első Habsburg Ferdinándot. A rákosi választógyűlés pedig Szapolyai Jánosnak, a becsvágyó, nagyratörő magyar nagyurnak fejét kené föl Szt. Istvánnak koronájával. Első Ferdinánd: Szapolyai uralmát törekedett vala megtörni, emez pediglen a Habsburg dinasztiaát igyekezett minden áron kiütni a nyeregből. Az örökös pártos viszálynak harc döntötte meg a végét. Ez pedig Szapolyaira lón szerencsétlen kimenetelű, miután Ferdinánd idegen segélylyel kiüzte őt a hazából. Szapolyai sem csinált vala egyebet, mint Ferdinánd ellen segítséget kért és pedig Szolimán szultántól.

Mohamed rettegett nevű utóda százezerből álló elszánt ozmánal sietett és tört be vala Budára.

Szolimán jövetelének hírére megmozdult Ferdinánd és harcba szólítá magyarjait. Ezen, már tudniillik a dunántúli Ferdinánd pártiak, nem is vonakodtak zászló alá sereglenni. Akit csak emésztő kór nem kötött ágyhoz, kardot ragadt az istentelen pogány ellen.

Vésztharsogó kürt hívogató szavára nyergeltetett Ormos vár ura is. Két délceg apródot

vevén maga mellé s meg is indult Budavára felé. Mielőtt azonban megindult volna; így szólott az ő szerelmetes szíve választottjához. Bencés vár szépséges virágszálához, Irmához:

— Harsog a kürt, vad török tör szép hazánkra. Kardra kél minden honfi a tar ellen. S én magam maradjak-e tehát el? Nem. Megyek még ma. Isten hozzád kedves Irma!

A leányasszony könnyezve marasztalta:

— Hős levante útnak indulsz, hagyva éretted könnyező kedvesed. Ne menj, maradj hon, sírod lesz a vérmező. Ah maradj hon és ne hagyd el Irmát fájó szívével!

De magyar volt a vitéz.

— Mennem kell! Vedd bucsucsókom és halld utolszor eskümet: Élek vagy nem, nóm leendesz és meg fogsz látni engemet! — mondá Ormos s ült lovára és mint sebes szél ment csatára.

Ezt várta csak Csóka, a ravasz szomszéd, ki titkos imádója vala Irmának. Még el sem ült a porfelleget a vágató paripák nyomán, megkezdé álnok munkáját. Nem sok nap mulva író tollat és bodzalevet vevén elő, kifeszített pergamenre ezt írta:

— Irma, Irma, szép lányasszony, a csatáruj jó e levél. Hőse irta, ah de meghalt már az ifjú. Én temettem el, barátja, s róla hirt hozok, mint látja.

zöképpen alakult meg: Alelnök lett Jung Jakab. Pénztárnok Eötvös Géza, számvizsgáló Szegfű Gyula. Választatott még 12 rendes és 6 pótválasztmányi tag.

A tisztikar megválasztása után Fábik József jegyző felolvasta az alapszabályokat.

Ezután Pock Nándor, Birnbaum János, Fábik József és Fodor Károly hirlapíró ismertették az egyesület célját.

Fodor Károly ismertető beszéde következőképpen hangzott:

»Az elnök közbelépett betegsége folytán azon megtiszteltetés ért, hogy a most megalakult egyesület hasznos voltát, annak célját én fejtsem ki. Látva a nagyszámú képviselt munkásságot, úgy gondolom, hogy talán nem is volna szükség előadásomra. Mert kétségtelen, miszerint a munkások százait nem a kíváncsiság hozta ebbe a terembe.

Felismerték az egyesülés hasznos voltát, világossá vált Baja város munkásai előtt, hogy az egyesülésben van az erő, az ad erőt a küzdelemre, az emberi jogok kivívásához.

Amit egy ember önmaga minden segítség nélkül elérni nem képes, azt — bár gyakran nagy küzdelmek árán — kivívhatja az egyesült tömeg.

Ezért örömmel és lelkesedéssel üdvözlöm szülővárosunk egybegyűlt munkásait és a távolban ott látom derengeni a szebb és jobb jövőjét annak a néposztálynak, amely mindezekig elszigetelten állott a társadalom minden rétegétől. Amikor a munkások szervezkedéséről és mozgalmáról szó esik társaságban, vagy ujságban, a felületesek tévtanoknak mondják azon elveket, melyeket a legtöbb jelenlevő a magáénak vall. Hát az emberi jogok, az egyenlőség, a szabadság tévtan? Ha az, úgy a magyar nemzet legnagyobb fia, a szabadság lánglelkű apostola, Kossuth Lajos is tévtant hirdetett. Pedig Kossuth Lajos rabbilincseket tört szét és a jobbágyokat felszabadította állatias szolgaságukból. Igéje: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!

Nem! Aki a jogegyenlőséget hirdeti és azért küzd, az nem gáncsol, de dícséretet érdemel.

Ez az új egyesület, amelyet ma megalapítottunk, ennek a magasztos, nagy eszmének áll

a szolgálatában és dícséretet érdemel minden egyes munkás, aki teljes erőből, buzgósággal és lelkesedéssel azon van, hogy az egyesület fennálljon, virágozzék és megerősödjön.

Hogy mi célt szolgál az új munkás egyesület? Hát azokat a nagy eszméket, amelyeket most elmondtam, már s emberi és önmaga iránti kötelessége minden munkásnak az egyesület tagjai sorába lépni.

De mindenekfelett hangoztatom, és hirdesse minden ember, hogy a bajai »Általános munkás önképző egyesület« az egymás iránti tisztelet és az emberi szeretet ápolása, nem pedig a gyűlölet szítása céljából hivatott életre.

Az egyesület főcélját pedig már a címében viseli.

A munkás elem képzése, művelése, tudásának fokozása. Ez a szép és megbecsülendő cél lebeg az egyesület megalkotóinak szeme előtt. — Az agyban fészkelő homályt a tudás fáklyájának világosságával kell eloszlatni. Miként, hogyan érhetjük el ezt? Ugy, hogy ha a munkásnak hasznos olvasmányokat adunk a kezébe. Igyekezünk minden ember, ki az egyesület tagjává lesz, minél több tudásra szert tenni. Minél felvilágosultabb az ember, annál jobban fokozódik az önérzete.

És tagadja önközül valaki, hogy nincsen szüksége a munkásnak önérzetre. Az önérzetes, tudatos munkás érti csak meg, hogy neki ép annyi joga van az élethez, a szabadsághoz, mint a jómódban élő polgárnak, kit anyagi helyzete jobb módba, a megélhetés biztosabb alapjához juttatott, mint a munkást. kinek dologbíró, munkáskéznel mást nem juttatott a sors.

A munkája az ereje, a vagyona a munkásnak. Minél öntudatosabb, minél önérzetesebb az a két keze munkája után élő ember, annál jobban tudja gyümölcsöztetni, kamatoztatni ezt az egyedüli tőkét.

A gyáros, a kereskedő üzleti versengésben agyarkodik egymásra, de amikor arról van szó, hogy portékájuknak magasabb értéket tudjanak elérni, felfelé teszik a gyűlöletet és szövetkeznek.

Miért ne tömörülhetne a munkásnép, a mikor az ő érdekeinek kivívásáról van szó. Aki az új egyesülethez csatlakozik, az gyarapítja a munkásság erejét.

Mikor szíves türelmüket megköszönöm, arra kérem, minél többen lépjenek az új egyesületbe.

Panaszos zokogás verte föl a bencési vár csöndjét. Egész napon át siránkozva zugott vala a kápolna kicsiny harangja. A keresztre feszített istenember képe alatt Irma térdelt talpig gyászban, szívében nagy-nagy keserűséggel. És imádkozott szüntelen. A fölkelő nap hajnalsugára már a kápolna virágos ablakán át vetette arany sugarát a bánatos menyasszony halovány, megtört arcúlatára, az azon patakokban aláomló keserű könyvekre.

És a párjavesztett bús gerlice könyeit hívségesen megosztá az álnok, fondorkodó Csóka. És ravaszul hamis könyei nem hiába futottak alá gonosz arcán. A szenvedő leány rokonszínű lélekre talált vala benne. Szokatlan megkönnyebbülést érzett vala szívében, mikor Csóka mellette térdelt a kápolnában. Nem is űzte el maga mellől, mint hajdan, sőt imájába még őt is befoglalá.

Egyszer azután így szólott hozzá Csóka vitéz:

— Szépséges tündére a bencési várnak, add szíved igaz barátodnak. Végtelen bánatod immáron elsírtad, illő, hogy a gyászfátyolt félredobjad. Megosztóztam híven könyveidben, részesíts most te is örömdben.

És Irma leányasszony félredobta a korán fölvetett gyászfátyolt. Egy napon pedig virágok illatos tábora borította a kápolna belsejét, a fekete posztó pedig lekerült vala falairól.

Csóka vitéz bűnös tetteivel elérte vala célját, de a bűnök bűnével lakolt érette.

A csókai várban dúsan megrakott aszta-

loknál vidor násznép tombolt. De hirtelen elővonult egy rém és a mulatság elnémula. Billikom csengése, muzsika zúgása elhalt az árnyék síri szavára. Azok, akik még előbb jóízűen kacagván, azoknak a mosoly megfagyott ajakán.

És a síri árnyék Csóka elé állva, szólott vala rémesen harsogva:

— Itt vagy gyilkosom, aki, hogy bird Irmát, én édes kincsemet, kardodat szívembe mártád és megöltél engemet. Halj meg te is és szállj a kárhozatra, hol mélységes pokol zár vaslakatra!

Majd pediglen menyasszonya elé állván. De hangjában nem volt már haragvó harsogás, hanem inkább fájó keserűség, amint szóla:

— És te Irma, nem feledted még el szörnyű eskümet: élek vagy nem, nőm leendesz és meg fogsz látni engemet. Itt vagyok! Most eljössz vélem magányos lakomba, végtelenig tartó síri otthonomba.

Csóka, az álnok vitéz szívéhez kapott és azután nem is szólott. Irmát pedig átkarolván a szellemárny és rémes zugásnak közepette kiragadta a násznépnek sorából és elvivén magával síri otthonába . . .

Valamikor messze, valamikor régen, mesélték néken holdvilágos, csillagfényes éjben. Lent a faluvégén, kerek malom alján, hallottam e regét, szép leányok ajkán . . .

Az általános helyesléssel és tetszéssel fogadott beszéd után megindult a taggyűjtés, ami igen szép eredménnyel járt.

Óhajtható, hogy a munkás-egyesület kitűzött céljának meg is feleljen.

HIREK.

Személyi hir. Dr. Reich Aladár orsz. képviselő f. hó 17-én a fővárosba utazott.

Adomány. Dr. Reich Aladár orsz. képviselő 100 korona adományt küldött Czérnay Imre ipartestületi elnöknek, hogy azt a karácsonyi ünnepek előtt több szegény iparos között szétossza.

Elnökválság a Casinóban. Mint értesülünk Bodrogi Gyula kir. közjegyző a bajai Casinónak hosszú évek óta érdemes, köztisztelőben álló elnöke ezen állásától megválni készül. Alig hihető, hogy a választmány lemondását elfogadná, mert nálánál alkalmasabb férfiú a Casinó élére a mai viszonyok között alig képzelhető.

A Bajai jótékonycélu Leányegyesület karácsony másnapján műkedvelői-előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Ebből az alkalomból a következő meghívót bocsátotta ki: »A Bajai Jótékonycélu Leányegyesület« 1903. évi december hó 26-án szombaton a »Nemzeti Szálló« összes termeiben műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez, melyre uraságotat és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este pontban 8 órakor. Belépő díj személyenként 2 kor. Jegyek előre válthatók: Fischer Béla, Fischer Lipót utódai és Wagner Antal uraknál. Felülfizetéseket köszönettel veszünk és hirlapilag nyugtázzunk. Műsor: »A szálka« vígjáték egy felvonásban. Irta: Mocsári Béla. Személyek: Szabó Kálmán járásbíró Szirmai Jenő úr; Irén, felesége Schwarz Elza k. a.; Dr. Kalmár Géza, orvos Szász János úr; Klementin, szakácsné Szabóéknál Rosenberg Adrienne k. a. »Hófúvás« vígjáték egy felvonásban. Irta: Szomaházy István. Személyek: Illés Ferencz, postatiszt Milkó Lajos úr; Entzental, kereskedelmi utazó Szász János úr; Terka kisasszony Schlieszer Margit k. a.; Szalay Andor Óhler Gyula úr; Antal, hivatalosolga Óhler Artur úr. Rendező: Dr. Hermann Adolf úr.

A színházépítés tárgyában a színügyi bizottság f. hó 17-én d. e. ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a színházat a »Bárány« szálloda telkére építik, és pedig a Bárány szálloda és a szomszédos kántorlak teljes lebontása folytán előálló szabad tér közepére. A színház a szatmári színház tervei szerint épülne 32 páholylyal és saját villamos világítással. Az előirányzott költség 100,000 korona, mely összeg évi amortizációja a rendes költségvetésbe illesztetnék, akként, hogy több címen szándékolt megtakarítások által a 100,000 korona évi amortizációja minden pótdó emelés nélkül fizetődne. Ha a megoldás ezuton sikerül, biztosra vehető, hogy semmi sem fog utjában állani egyik legfontosabb kulturintézményünk megvalósulásának.

A bajai közkórház f. évi novemberi kiadási tételi közül feltűnően kimagaslik a légszeszszámra, mely ebben a hónapban 960 koronát tesz ki. Ügylátszik Dr. Valentin bizottsági tag nemhiába vonta kérdőre a legutóbbi közgyűlésen a polgármestert amiért nem tett eddig jelentést a közkórházról, melynek működésében beavatott körök sarkalatos hibául róják fel, hogy a kórházi gondnok lakása

nincs benn a kórházban, hiányozván így a nagy apparatushoz szükséges vezető erő állandó felügyelete, és a sokfelé húzó személyzet összehangzatos működésének ellenőrzése.

Eljegyzés. Radó Henrik kereskedő f. hó 27-én vezeti oltárhoz Sternberg Ella kisasszonyt, Sternberg Miksa volt bajai lakos kedves leányát.

Névmagyarosítás. Dr. Schlieszer Ármin újvidéki ügyvéd földink, vezetéknévét »Szentiványi«-ra változtatja.

Névmagyarosításra eddig jelentkeztek: Dr. Reich Aladár, Nagel Sándor, Nagel Ferencz, Nagel Erzsébet, Nagel József, Nagel Lajos kk., Nagel Károly, Kobelrausch János, Pollhammer Nándor, Auth János, Bernschütz József, Sinkó Károly, Halpauer András, Laug Mihály, Katz Lajos, Ditrich György, Reichenberg Illés, Hajdúkovics Anna, Vavrecsányi András, Lóvy László, Bernschütz Lajos, Deutsch Gábor, Liebhauser József, Wolf Lajos, Paulik János, Köbling Ferencz, Borkovics Gyula, Rubes Lőrincz, ifj. Breinik Ferencz, Eberhardt György, Fleisz György, Rubinstein Lipót, Weisz Dávid, Dujmovits Károly, Kohn Henrik, Reisz Adolf, végül kiskoru ifjabb Wagner Sándor és Wagner Endre.

Az Állatvédő Egyesületbe ujabban a következők léptek be: Devics Ferencz, Pollák Lajos, Dr. Valentin Emil, özv. Nikolsburger Károlyné, Dr. Holländer Adolf, Reisz Irén, Lengyel Manó, az izr. polg. isk. IV. osztálya, Müller Margit és Lerner Antal. Itt említjük meg, hogy »N. N.« aláírással 2 koronát küldtek az egyesület céljaira.

A városunkban megindult névmagyarosító mozgalom irányítására egy huszas bizottság alakult, amely az ez ügyben eddig történeteket tudomásul vette. E szerint Erdélyi főjegyző megszerkesztette azon okmánymin-tákat, amelyekre a felterjesztések érdekében szükség lesz. Mayer járásbíró pedig más szíveség teljesítését vállalta el; a városi anyakönyvvezetők az ezen célból kiadandó okmányok után nekik járó díjakról teljesen lemondtak a két protestans egyház lelkésze és az izr. rabbi a szegényebb hitsorsosoktól nem kíván kiállítási díjat, a róm. kath. apátplebános szintén megígérte, hogy a teljesen szegény hívőktől nem fog kiállítási díjat követelni. Örömmel vette tudomásul a bizottság, hogy Drescher Lajos 50 K., és Allaga Ottó 10 K.-t ajánlott fel a szegényebb sor-súak költségeinek a fedezésére.

Felpozított országgyűlési képviselő Óriási botrányt inszenált f. hó 17-én este 6 órakor a szabadkai pályaudvar nagy éttermében Drakulics Pál Zombor város szabadelvű párti országgyűlési képviselője. A képviselő urat, aki országszerte ismeretes durvaságairól, az utazó vendégekkel megtelt étteremben Lukács János főpincér kétszer úgy arcul ütötte, hogy a képviselő az asztal alá bukott.

Az eset részletei a következők:

F hó 17-én este a budapesti gyorsvonattal Paunovics vukovári földbirtokos társaságában érkezett Szabadkára Drakulics és a zombori gyorsvonat indulásáig a restaurációba mentek, amely így este 6 órakor rendkívül látogatott. Ez időben indulnak a gyorsvonatok Zimonyba és Zombor felé, a személyvonatok Baja, Szeged és Zombor felé.

Drakulics a kassza előtt levő hosszú asztalhoz ült Paunovicsnal, aki konyakot rendelt.

Az első pohár konyak után Drakulics fenhanganon a következőket mondta Paunovicsnak: — Ilyen komisz, pimasz gazembert, mint ez a kopasz pincér, nem ismerem. E miatt a gazember miatt nem érdemes ide jönni.

A közönség csodálkozva hallgatta az uri kinézésű utas goromba kiszólásait. A főpincér azonban, nem akarva botrányt okozni, látszólag nyugodtan vágta zsebre a képviselő sértegetéseit.

Néhány perc múlva Paunovics odahívta a főpincért, hogy fizetni akar.

Lukács János oda ment Paunovicsához, mire Drakulics ráordított:

— Ha még egyszer ide jön, pofon vágom.

Lukács még most is csak annyit mondott:

— Nem a nagyságos urhoz jöttem, hanem Paunovics ur hívott ide.

Drakulics erre felugrott és megütötte a főpincért.

Ez hirtelen úgy vágta pofon a brutális képviselő urat, hogy ez a közeli asztal alá bukott. A főpincér erre a söntésfelé indult, Drakulics feltápáskodva utána rohant, de a főpincér vissza fordult és újból úgy vágta pofon a képviselőt, hogy az ajtón kibukott és alig tudott feltápáskodni.

A bajai Ipartestület 1904. január 23-án a »Bárány« nagyvendéglőben színi előadás-sal egybekötött táncmulatságot rendez.

Felhívás. Miután a névmagyarosítás támogatására alakult bizottság módot talált arra, hogy a szegényebb sorsúaknak esetleg teljesen költségmentesen tegye lehetővé a névmagyarosítást, minden érdekeltet felkérünk, hogy az ezen ügyben eljáró Nagel Sándor tanárnál vagy az ipartestület, a kath. legényegylet, a polg. olvasó egyesület, a kereskedő ifjak egylete elnökségénél jelentkezzenek. A jelentkezésnél kívánatos a keresztlevél (születési bizonyítvány) bemutatása is. Ha azonban ez nem volna kéznél, a bizottság maga fog gondoskodni annak beszerzéséről.

Felmentés rágalmozási ügyben. László Lajos bajai fodrász sikkasztás miatt feljelentést tett segédje László Károly ellen, kit azonban a bíróság felmentett. Erre László Károly rágalmozás miatt panaszt emelt László Lajos ellen ezenfelül becsületsértésért is feljelentette amiért a bajai lapokban plagiummal vádolta.

A bíróság f. hó 15-én hozott ez ügyben ítéletet, mely szerint vádlottat — akit apja László Márton rendőrőrmester védett — a vád alól felmentette.

A Bajai Állatvédő Egyesület vezetősége felkéri a nagyérdemű közönséget, hogy a még be nem küldött taggyűjtő aláírási ivatek Gáspár János tanár, egyleti titkár kezéhez juttatni szíveskedjen.

Lopás. Korneth Frigyes Ujsoron levő lakása kertjéből f. hó 10-én este 18 kor. és 60 fill. értékű ruhaneműjét ismeretlen tettes ellopta.

Kéménytűz. F. hó 14-én d. e. 11^{3/4} órakor Schlesinger Gyula házának egyik kéménye kigyulladt. A kivonult tűzoltók elfojtották.

Tüntetés a Gotterhalte ellen Szabadkán. Szabadkán kínos tüntetés volt szerdán a Gotterhalte ellen. Creutzer József nyugalmazott őrnagy temetésén történt a tüntetés. A szokásos díszlövés után a zenekar a Gotterhaltet kezdte játszani. Már az első hangra óriási füttyülés, abcúgolás hangzott föl. A zenéből semmit sem lehetett hallani s a vezérlő őrnagy kénytelen volt az első akkordok után a zenét leinteni. De a tüntetők nagy tömege ekkor sem hallgatott el, hanem a Szózatot, a Hymnuszt követelte, persze eredménytelenül. Erre aztán a nép kezdte énekelni a Kossuthnótát. A tömeg oly nagy volt, hogy a katonaság el sem vonulhatott. Végre megkezdődött az elvonulás. Német marsba kezdett a katonabanda, aminek ismét csak újabb abcúgolás lett az eredménye, úgy, hogy a zenekar megint elhallgatott, s a katonaság zene nélkül vonult haza a temetésről.

Hirdetmény. A szabadkai gyermekmenhely részéről több száz elhagyatottnak nyilvánított gyermek lesz megfelelő jómódú családoknak elhelyezve. Felhívunk mindazok, kik ilyen gyermeket megfelelő havi fizetésért átvenni hajlandók, hogy Dr. Beczásy Gyula ker. orvos úrnál (Szt.-Antal-utca 6. sz. a.) mielőbb jelentkezzenek.

Megfulladt csecsemő. Vaskut községnek is megvolt kedden a maga helyi érdekű szenzációja. Salánky vizsgálóbíró és a törvsz. orvos lepték meg a községet látogatásukkal, ahol is egy fiatal házaspárnál, Lakneréknél ejtették meg a vizsgálatot egy titkos följelentés folytán. A följelentés azt tartalmazta, hogy a fiatal házaspár 3 hetes gyermeke nem természetes halállal halt volna meg, — hogy halálát fulladás okozta. Amikor a hivatalos vizsgálat a házba érkezett, a kis halott már ravatalon volt. A vizsgálóbíró a hullabonczólast rendelte el, amelynek eredménye az volt, hogy konstatáltatott, hogy a gyermek a pár-nák közt halt meg és hogy a halál nem fulladástól eredt, hanem szívszélhűdéstől.

Fischer Lipót utódai helybeli jónevű divatárú-cég közhírré teszi, hogy **női divatickei** (csipkék női kelengyék részére, ruhadiszek, paszomány, szallagok és napernyők) eddigi különben is olcsó árait azok felére szállította le, miután azokat többé nem tartja. A nevezett cég óriási raktárt tart ezenkívül kötő-pamutokban, férfi és női fehérneműekben, harisnyákban, cipőkben, disztárgyakban stb. stb. s azokat szintén a legolcsóbb árban bocsátja áruba.

A cég továbbá azt a bámulatos előnyt nyújtja t. vevőinek, hogy 20 korona összegű készpénzbevásárlásnál teljesen ingyen készít el bármely arckép után életnagyságú mellképet művészi kivitelben.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcibőrt, eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtátkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak ne- vem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszer-tára a Szent-Háromság-hoz Baján.

Verseny a fővárossal! Sternfeld Vilmos disznú kereskedő, kinek jó izlése ismeretes a közönségnél ebben az évben különösen ki-tüntette magát, és a közönségnek kellemes meglepetése lesz azt a nagy és izlésteljes árukatárt megtekinteni, melyet a karácsonyi és újévi ajándékok számára beszerzett. Meg lehet győződni, hogy ott, ugy gyermekek, mint nők és férfiak részére alkalmas tárgyak találhatók, a mik valóban a fővárossal versenyezhetnek. Majolika, porcellan étkező terítékek, Berndorfi-féle Chinaezüst, bronzáru, faáru, disz- és virág kosarak, fali diszek, Ditmár-féle asztali és függőlámpák és gyermekjátékok legnagyobb választékban kaphatók.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetlen férjem, illetőleg édes apánk elhunytá alkalmából bennünket részvétnyilvánításukkal felkeresni szívesek voltak — ezúton mondunk hálás köszönetet. — Nem mulaszthatjuk el, hogy ez alkalommal az Ipartestület érd. Előljárásiágának hálás köszönetünket külön ki ne fejezzük abbeli jóleső figyelmeért, hogy a temetésen testületileg volt szíves magát képviseltetni.

Özv. Steindl Jánosné
és gyermekei.

Zongorák, Cimbalmok,

H e g e d ű k,

csakis elsőrangú gyártmányok

Wagner Antalnál Baján.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

Legjobb valódi francia szivar-kapapir és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árúdjában.

ISKOLAI CÉLOKRA
minden tekintetben megfelel

legújabb tollunk

548 EF és F szürke

legfinomabb acél, kitűnő minőség.

Carl Kuhn & Co., Wien Alapított 1843-ban.
Minden írószer-kereskedésben kapható.

Intelligens ügynökök

igen jó jövedelemre tehetnek szert. Hol? — megmondják a kiadóhivatalban.

! ! ! ! Nagy karácsonyi és újévi vásár! ! ! !

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a **Baján 3 év óta fennálló**

ékszer-üzletemet

legújában az **Erzsébet királyné-utca 2. szám alatti** (volt Mészáros-féle) házba áthelyeztem, és ezt az

órás iparral

kibővítettem, hogy a n. é. közönség legnagyobb igényeit ez irányban is kielégíthessem.

Raktáron tartok mindennemű **magyar és svájci** legjobb gyártmányú **fali-, inga és ébresztő-órákat**, valamint legjobb minőségű **arany és ezüst zsebórákat**. Minden nálam vásárolt óráért **2 évi jótállást** vállalok.

Megrendelés szerinti mindennemű legkomplikáltabb **új ékszer** készítését is elvállalom.

Órajavítások, valamint minden e szakmába vágó munkák, úgy **ékszerjavítások, átalakítások és drágakő-foglalások** pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

China-ezüst-tárgyak nagy választékban kaphatók.

Ruggyanta-bélyegzők készítését elvállalom.

Törött arany és ezüst tárgyak a legmagasabb áron megvétetnek, vagy új ékszerre cseréltetnek. — Nagy választék **menyasszonyi, lakodalmi** és egyéb alkalmi ajándékokból.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

SZEILE FERENCZ,

ékszerész és órás.

2-1

o— Ugyanott két jóházból való fiu tanoncnak felvétetik. —o

! ! ! ! Legolcsóbb bevásárlási forrás! ! ! !

**REISZ és PORJESZ
BÚTORGYÁRA**

BÉKÉSCSABA.

Nagyvárad,

Fiók-telepek:

B A J A,

Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház).

MODERN BÚTOR.

TELJES LAKÁSBERENDEZÉSEK.

Legolcsóbb gyári árak.

Mindenféle diszitő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanuloul felvétetik.

Pártoljuk a honi ipart!

A legjobb
Író ténták „STELLA” védjeggyel
Masolható ténták „STELLA”
Szines ténták „STELLA”
Tusoldat „STELLA” védjeggyel
készülnek a „STELLA” vegyészeti gyárban

B U D A P E S T E N.

Főraktár:
Ifj. WAGNER ANTAL papirkereskedésében
B A J A.

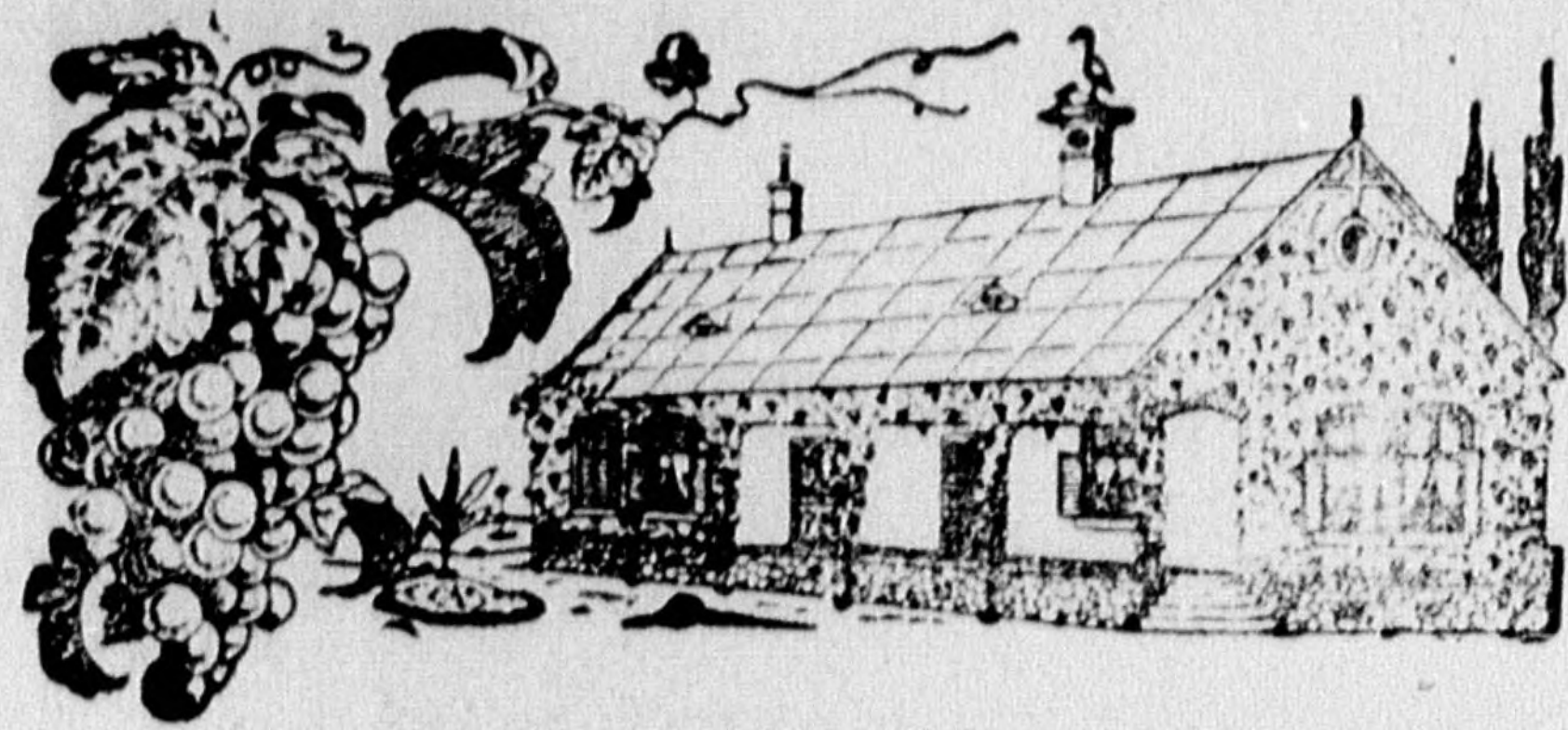
Pártoljuk a honi ipart!

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!
Pártoljuk a honi gyártmányokat!

52-29

Hirdetések

— felvételnek e lap kiadóhivatalában. —

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobbbrésze ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

C Z I M:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy mint eddig, úgy most is, tüzelő szén üzletemben a legjobb minőségű tüzelő anyagokat tartom állandóan eladásra u. m.

Elsőrendű

légszeszgyári dió kokszt.

(Olesőbb féle vagyis nagyobb darabos koksztot nem tartok.)

Legjobb minőségű

salgótarjáni darabos szén.

Ezen fajnál a t. közönségnek is érdekében szükségesnek tartom megjegyezni, hogy ez az összes hazai szenek közt a legcsekélyebb füstképződésű, leglángosabb és magas hőfokánál fogva házi fűtésre legajánlatosabb. Szokás azonban olesőbb faj szeneket is e néven forgalomba hozni, miért is kérem a t. vevő-közönséget, szíveskedjék nálam összehasonlítás végett, bármily csekély megrendelést tenni.

Tartok ezenkívül olesőbb darabos kőszent is, valamint keményfaszenet és vágott keményfát eladásra. — A nálam vett tüzelő anyagokat házhoz szállítom. — Megrendelhető lakáson (Kisvásártér, Képezdének átellenében) és a Tóth Kálmán-téri dohánytözsdében.

A t. közönség pártfogását kérve, mit igyekezni fogok kiérdemelni,

maradtam teljes tisztelettel

Nagy Péter,

szénkereskedő

10-9

LEGJOBB a dr. Forti-féle SEBTAPASZ.

Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindennemű sebeknél, égéseknél, daganatoknál stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet anélkül, hogy vágni kellene. A női emlőgyulladásnál biztos eredménnyel alkalmaztatik. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fillér. Kapható a gyárban, Forti László Budapest, II. ker. Iskola-utca 24. szám és a főraktárban Budapest, Török József győgtárában, Király-u. 12., valamint Budapestben minden és a vidéken a nevezetesebb győgtárakban.

Az eredeti dr Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, mely

F. L. betűvel van lepecsételve, az itt is látható védjegyet, sajátkezű aláírását a budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899 sz. végzésével megerősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utáztatok arra indítottak, miszerint az utáztó ellen a törvényes lépéseket megtegyem és ezek alapján a budapesti büntető kir. bíróság 1899. június 30-án kelt B. XI/2. számú végzésével a tapasz hamisítóját, Forti Györgyöt, a tapasz további készítésétől szigorúan eltiltotta és elítélte.

Forti László

10-4

JÖN A KARÁCSONY!!

Ifj. Wagner Antal könyv- és papírkereskedő

a közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából ajánlja a következő, ajándékozásra leginkább alkalmas árúit:

Képeskönyvek.

Mesekönyvek.

Elbeszélések.

Kalandos utazások.

Költemények.

Díszmunkák.

stb. stb. stb.

Fényképező készülékek.

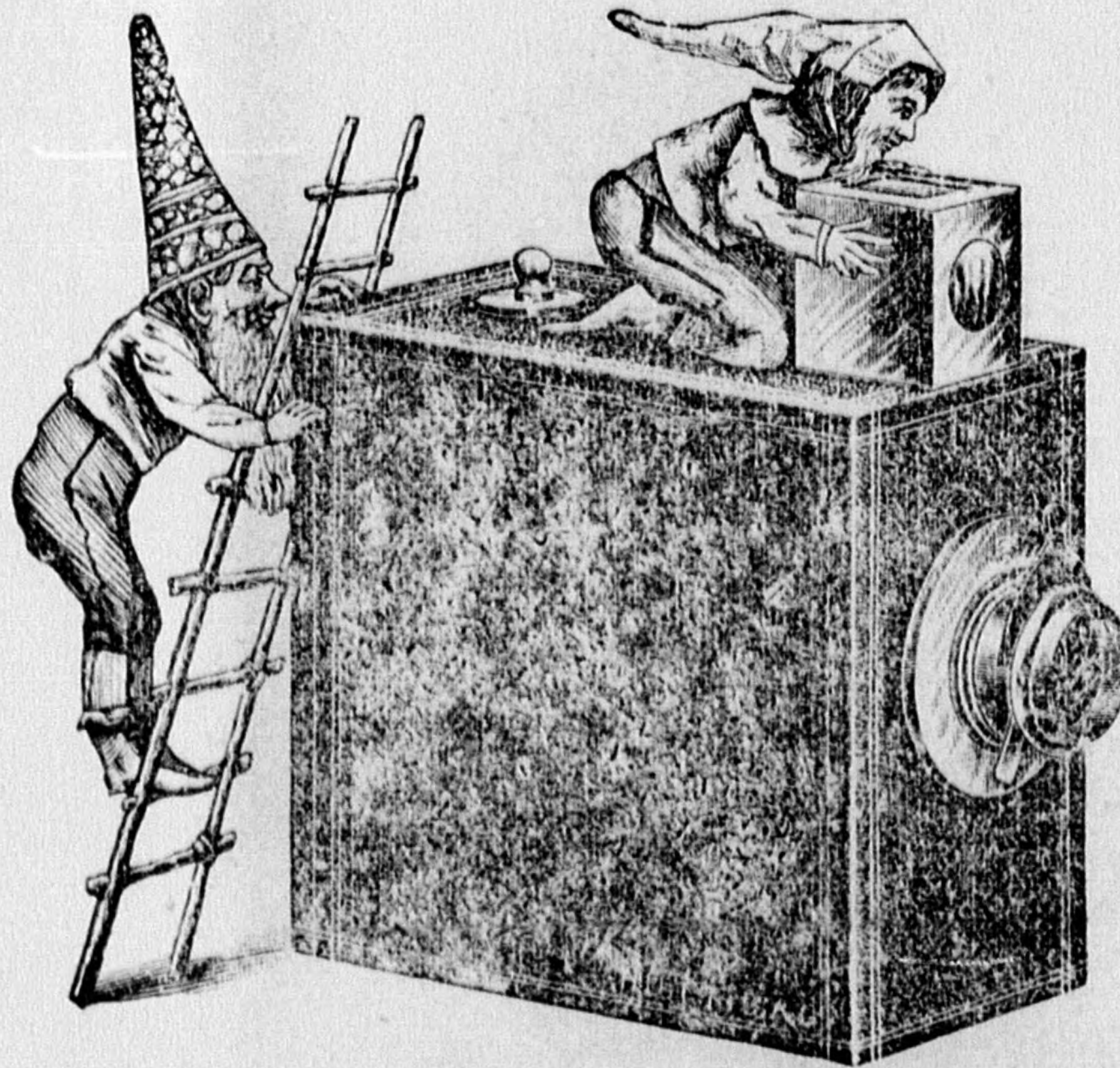
A fényképezés ma a kicsinyek és nagyok legkedvesebb szórakozása.

Fényképező gépek kaphatók 9, 15, 19, 27, 33, 41, 90, 106, 120, 150 és 200 korona árban — árhoz mért kitűnő minőségben, szabott gyári árak mellett.

Képes levelezőlap album.

Képes levelezőlap doboz.

Képes levelezőlap állvány.

Levélpapíros

dobozokban

1 kor.-tól 20 kor.-ig.

Karácsonyi és Ujévi levelezőlapok.

Írómappák, írószer-garnitúrák, tintatartók, emlékkönyvek.

Karácsonyfadíszek különleges minőségekben.

Iskolatáskák fiúknak és leányoknak stb., stb., stb.